

Тес-Хем МТС-ийн автопарктыг чаа-чаа техника-биле болгаш чуртталганын база культуура амьдралыг тудуулары-биле өзүп турар. Чоокта чаа ДТ-24 деп чаа тракторларны МТС алган. Чурукта: ДТ-24 деп тракторлар. Фото С. Феоктистовуу.

Колхозтуң отчеттуг хуралындан

КОЛХОЗТУҢ ОН ЧЫЛЫ

Баз-Хем районунд Ийинка көдө Советинде Ленин аттыг колхозтуң төү-Бурен-Бай-Хаак ол хүн байырлаадыг шии-ири кире берген турган. Байырларның дагы, керимнер шита арыг. Байырларның өдөри оран-суурун шагда-ла чугай-лап казган. Эр, хөрөөжөн колхозчулар шии-ири хептерин кеттиришкенер. Шанктаннарның херестеринде орденер болгаш медальдар.

Конторага велген кижилерин дежу-рлар тон азар черге үеп, оон хурал-дар залче чаап кирип турган. Ында удуг, биче назымг колхозчулар дыргын кылдыр олурушканар.

Ындыг болбас аргаама: ол хүн колхозчулар колхоз организааттынның келгенден бээр 10 чыл болганын база 1957 ажыл-агый чылының түнелдерин үндүргө байырлаадыг болгаш отчеттуг хура-лын ерттирип турганнар. Колхоз даргазы, үжөн-мучу, Ленин орденниг Павел Мчаклович Середкин бодунун илеткениге он чылдарның болгаш 1957 ажыл-агый чылының түнелдерин хуралдың киржи-чилеринге илеткеп берген.

Колхоз өргөн он чылдары организа-а-ажыл-агый талазы-биле дыка быжыккан. Оң ажыл-агыйда чедипшикнери улуг. Бир эвес колхоз 1953 чылда 92 ажыл-агыйларын каттыштырган, чангыс ав-томашыныг, 448 муң рубль кол хөрөнги-ти, 297 муң рубль оругалыг, тараа культууралары 759 га черге тараан турган болза, ам оң көргүзүлгери көптүс өске апарган.

Колхозтуң тарымга шөлү 1957 чылда 2451 га четкен. Тараа культуураларының дүжүттүү база бөдөн. Сөөлү ийи чыл-дарда тараа культуураларындан 45 муң центнер дүжүт алдынтан азы 1953—54 чылдары каттай аларга бешин оон 1,2 катан хөй. Мал ажылы база өздүдөлгө. Чижээ, ирек малдың баш саны 1,8 катан, хойдун—3,8 катан, хаванның үш катан өскөн. Бир эвес 1953 чылда саар ирек бүртүнден-не ортумаа-биле 686 кг сүт алдынтан болза, 1957 чылда 1498 кг болган. Ол 1953 чылдындан 2,1 катан хөй. Сүтүң ийи саалдамы 214 муң кг четкен, азы 1953 чылдындан 138 муң кг хөй болган. Бир эвес 1953 чылда хөй бүртүнден-не 1,4 кг дүг алынтан болза 1957 чылда 2 кг 520 грами четкен, азы 1,8 катан көвүдөн. Мурнакчы сааныч К. Кандаралова 1957 чылда бодунга быжыггаан бөлүк инектерин 25 тонна сүтү саап алган. Бир эвес ол сүтү сөөрттүр дээр болза, «ЗИС-5» деп 9 автомашиналар херектеттинер.

Колхоз көдө ажыл-агый продуктулары күрүнеге садар болгаш дужаар хү-лөөлгөнн хүрөза бетинде күтсөкөн.

Колхозтуң акша оругалыг 1957 чылда 1 миллион 306 муң рубль болган, азы 1953 чылдынга удуз 4,4 катан хөй болган. Колхозтуң организа-ажыл-агый талазы-биле быжыкканы колхозчуларның натуралдыг болгаш акша оругалыг база бедилди, оларга байлашыныг амьдрал-ды берген. Артель вежиуларынның нату-ралдыг оругалыг 1953 чылда удуз 1,2

катан, акша оругалыг—1,6 катан өскөн. Сөөлү ийи чылдары колхозчуларның ажылдаан күш-хүннеринге 828 тонна тарааны, 1160700 рубльди берген. Өг-бүгө бүртүү чылда ортумаа-биле 16,5 центнер тарааны, 5620 рубльди алган. Колхозчу өг-бүгөлөринң ажыл-оругулазы база өзүп турар. Чижээ, ирек катарчымы Мышкар-ның өг-бүгөсү (кадаймы сааныч, уруу Ю-зу бригадасында) 1957 чылда ажылдан алган 1356 күш-хүннеринге 8 тонна тарааны, 11700 рубльди алган. Ол мышкаш 1312 күш-хүннери ажылдан алган Миш-ти Седеняң өг-бүгөсү база ол кире азыктыг алган.

Колхоз бүдүргүлгенинге механизацияны ажылга эгелзөөн күш-ажылдыг бүдүрү-чүдүн бедилеринге, бүдүрү үндүрер продукцияның чангыс чижөөнө бот-үе-ни чингелдеринге улуз ролдуг болган. Чижээ, Ажыкта шаңга тарааны кургалы-рын, арыгларын, депилдерин механи-застааны 60 ажыг муң рубльдин камаал-газын берген. Ыччангаш 1 центнер тараан 89 рубль 70 копеек, а гектардан 699 рубль арыг оругалыг кирип амыры че-лип алдыган.

Эрткен ажыл-агый чылында агаар-бод-дустуң таарымчажык байдалдары тура-жок, бир күш-хүнүгө 2 кг тарааны, акша-биле 4 рубльди тыпсар арга бар болган.

Чедипшикнер-биле чергелештир ар-тель баштаар чериниң ажылында улуз четпестер бары база илэрээ. Тарааның дүжүдү 1957 чылда чүгөс 8 центнер болганы баштаар чер биле МТС-тин дугу-рулга чок ажылында өлгөн хамаарыш-кан. Колхоз баштаар чери чүгөс кур чер-лерин шингээдиң амырынче улуз күп салган, тарымга өзчөттирилгезин шуут уттуп алган. Колхозта электри станция-сының күжү долгусу-биле ажылдаттын-май, ону тударынга үнгөн чарыгалды дуглавайп турар.

Мал ажылында четпестер база бар. Эрт-кен чайын 44 бызаалар хайгаарал чоктуң хараазы-биле яны-бүрү чылдагааннардан өлгөн. Ол-ла ажыл-агый чылында ажаал-да багай болганы-биле 117 хаван оолары база өлгүзөөн.

Колхозчулар СЭПН ТБ-ның болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүдөлийнң Кый-гырын бир өп-сеткил-биле деткип ту-рар, 1958 чылда чаа-чаа чедипшикнер-ли болурунуң чөмөгчөктерин айтып тураар шинтишпирн хүзөп алганнар.

Отчеттуг болгаш байырлаадыг хура-лга колхоз бүдүргүлгенинң хөй саныг му-рнакчыларынга шаңгал бижитерин бол-гаш өртектиг чүгүлдүк белектерин тыыс-кылаан.

Колхоз баштаар чериниң болгаш партия организааттынның чалаанын бөүгөөр ол хуралга «Тилелге», «Ызыл туу», «Ок-тябрь 14 чылы», «Коммунистче ору», «Ленинчи ору» болгаш «Бурунгаар» кол-хозтарын даргалары база олурушканар. Олар колхозтуң бус-биле чылылар чаа ха-ван кажаазын улуз сонуургал-биле көр-гөннер.

С. ТАМБА,
«Шынын» корреспондентини.

СҮТ-ХӨЛ РАЙОННУҢ „ИШКИН“ КОЛХОЗУНДА

Кыйгырыг бисти сорук кирип турар

СЭПН Төп Комитетиниң болгаш ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүдөлийнң көдө ажыл-агыйның бүгү ажыл-ишчилериниң Кыйгырын «Ишкин» колхозтуң малчына-ры чангыс өп-сеткилдиг хүлээп ап, ол кыйгырыга харын кылдыр бедиткен хүлээгелерин ап турарлар.

Эрткен чылы колхозтуң ниитилеш-тирген малнын баш саны өскөн болгаш ылангыя инектериниң сүт продукциязы дыка көвүдөн. Сүт-бараан фермалары ниитили-биле саар ирек бүртүнден орту-маа-биле 1000 килограмдан хөй сүтү саап алган.

1958 чылда саар ирек бүртүнден 1200 кг сүтү амыр, иччаарга Ишкин-Ак-сының сүт-бараан фермазының мурнакчы саанычлары: О. Н. Чечеймаа, О. Ш. Да-дар, Т. Д. Көктүр, К. Ш. Норжунмаа, О. Н. Өлчеймаа боттарынга быжыггаан ирек бүртүнден 1500 кг сүтү саап амыр деп хүлээгеннер. Колхозтуң хойжулары хөй бүртүнден 1,8 кг дүжүт, иччаарга му-рнакчы хойжулар О. С. Доржу, О. Д. Дыг-гит-оол, О. С. Натип-оол хөй бүртүнден 2 кг дүжүт кыргып амыр деп хүлээге алган.

Малдың баш санын өстүрер талазы-биле: 100 төртүр хойдан 100 хураганнарны

алдыр, 100 инектен 85 бызааларны, 100 өшкүдөн 100 авайларны, бир төртүр хавандан 14 хаван оолдары, 100 беле-ден 75 кулуунарны өстүрүп амыр.

Бо оругаларын чедип амыр талээ-де, четчир саныг амырал чемишти бе-леткеп, чылыг, чырык кажааларын чу-дуп амыр. Сүтүг малдарын азыраары-биле бо чылын 257 га эзелзөөн та-

рымыр, Ишкин-Аксында фермазынң мал-чынарының күжү-биле ол фермазын чы-нынга 10 га кукурузаны тарымыр. Бүгү чүгүн малдарын менди чыл ажыраар, оң чаш төлүн бүрүн камгалап амыр.

Малдың семиртилгезин организаатым чорудуп, күрүнеге ортумаан куду эвес күштүг малды дужаар орулга-биле бо чылдың майдан эгелзөөш 200 инектерин,

2000 хөй, өшкүтү, 70 баш хаваннарны семиртилгеге туртузар.

колхозчу. А. ОҢДАР.

Чурукта: «Ишкин» колхозтуң ком-сомолчу аныктар фермазының му-рнакчы саанычлары, солагай тала-зындан оң талазынче: Толош Ке-кур, Ондар Аралдо, Сат Тырткы-Көк, Ховалыг Норжунмаа, Ондар Сендей.

Колхозтуң тудугларында

Партияның болгаш Совет казактын хүн бүрү сагыш салымчынының ачымы-биле колхозтуң экономиказы сөөлү ийи-үш чылдарың дүжүтүндө быжыккан.

Алды, Устүү Ишкенинниң ууну дур-гаар көшкүн амьдралдыг чораз ар-тарынң амгы колхозчу ажыл-агыйда ма-териалдыг амьдралы болгаш культууруг денбелди бөдөн. Сөөлү ийи чылдын ш-тинде колхозчуларын барык 90 хузуу самдар, соок өглерден чылыг, чырык ба-жынарже шилчин кирген. Чүгөс 1957 чылдың дүжүгүндө 50 өргөлөр чаа ба-жынар алган. Оң-биле чергелештир хойга болгаш ирекке ниитили-биле 11 ка-жааларын туткан болгаш 40 орунуг

уртулар эзелзөөн, 200 олуттуг клубту колхоз төвүде туткан.

Ам колхозта электростанция, далган дээрбеси, пилорама доктамаал ажылдан турар.

Колхозтуң бызаачылары эштер О. Мур-зууна, М. Чимит-оол, О. Чамзырын, О. Темур-оол олар күш-ажылга үлгерч-жекте көргүзүп, боттарының амгы нор-мазын үргүлчү ажыр күөседип турарлар. Эрткен чылдарда электростанция, пилора-ма чок турда колхоз тудуг материалды-нын хандырлаганын талазы-биле дыка бердөп турган. Ам бүгү-ле тудугларга херектээр дилген чуга манзаларны хол-биле дилейи, пилорамага дилин ап ту-

рар. Сонга рамазы, халга, эжи касти-лары чижекти харын чүдлерин колхоз-туң бызаачылары боттары кылып ап ту-рар.

СЭПН Төп Комитетиниң болгаш Совет казактын Кыйгырын бистиң колхозчула-рынның мадырлыг күш-ажылче улам сорук кирген. Колхозчу малчынар бол-гаш тараажылар улам бедиткен хүлээ-гелерин алганнар. Тудугчулар бо талазы-биле база-ла хожудан калбайп турарлар.

Колхозчуларның культуураг чурттал-газын, чаагай амьдралын бедилериниң бир чугула чүгүл болур тудуг амьданы улам калбатып, 1958 чылда бүгү кол-хозчу өргөлериң өглерден бажынарже бүрүн шилчидер орулга-биле тудугчулар мындыг хүлээгелерин алганнар: 1958 чылда чангыс ай хевирниң 27 чурттал-га бажынарны, 33 бөдүүн бажынарны, Кызыл-Тайга хову бригаданың тө-нүгө бир клубту, колхоз төвүгө жокур бажынын, 1 көдө магазини, инектер кажааларын ийини, механизастаттыгыга хаван кажаазын, чангыс ай хевирниң хөй кажаазын болгаш хойларга 8 бөдүүн кажааларны, 50 бызааларга 1 чаа ка-жааны тудуп, ажылгага кирер. Ол ту-дугларга херектээр 200 кубометр тудуг мыжын ССРЭ-ниң Дээди Советинге сон-гулддар хүнү—март 16-ның бетинде кезип белекчээш, машина оруунга кирер болгаш 100 кубометрин тудуг шөлүгө дүжүрүп амыр. Оон ыңай тудугга херек-тээр 152 муң көсок саманын, 120 муң көсок тууббуну бүдүрер.

Бо үе—бистинг колхозчулармыска кинг тудуг үе. ССРЭ-ниң Дээди Совети-

ниң сонгудаларынга алдар болдурган социалтиг чарышка киришкеш, мал-чынар—бүгү малды менди чыл ажы-рар, оң чаш төлүн бүрүн камгалап алыр-деп хүлээгеннер.

Н. НАЙДЫН,
«Ишкин» колхозтуң даргазы.

Чурукта: «Ишкин» колхозтуң ту-дугчулары, үстүндө куду: О. Те-мур-оол, О. Мурзууна, О. Чамзы-рын, М. Чимит-оол.

Дуржулгалыг башкы

Бистиң улуз Төрөөн чуртувуска ком-мунизамның тургузуучуларын белектээр талазы-биле башкы кижэ күрүнениң мурунга улуз харысалагалыг. Ондар Чан-оол Докур-оолович мыдыг амьдагыч болур хүндүлүг болгаш харысалагалыг профессионазы шилчин алган.

Чан-оол Сүт-Хөл районунң Хер-Тайга чеди чыл школанын бодунун башкы амьданы эгелзөөндөн бээр ам 6 чыл болуп турар.

— Эге школаның өөреникчилерин башкылары-биле өп-не баштайг класс-тарга башкылап турган үем-биле ам мөөн бо үеде эрттирип турар уроктарымын канчап денчээр боор. Чаа эгелен башкылап турар үемде бергелер тургу-улаан—деп ол чугалап турар. Дуржу-галыг хоочун башкылардан өөренип ап, урок бүртүгүнө шыгыг белекчениң, ка-чөөлдеринң шагын чөп ажылап турган мен.

Оон амгы чорудуп турар уроктары баштайгы чылда чорудуп турган уроктарымыдан дыка бедик шынарлыг апарганын ол боду бешин эскерип билди турар апар-ган.

Чан-оол Докур-оолович бирги классга башкылап турар, оң кызында шунту 27 өөреникчилер бар. Өөредилгениң көр-гүзүлгүг пособиелерин уроктар үеленде темы ажылаар чорук өөреникчилеринң тема бүртүгүн өпн хандыр билди алмыры-га дыка дузалаар. Ыччангаш Чан-оол чаа тема бүртүгүн көргүзүлгүг материал-дарын ажылап турар. Бо өөредилге чылының бирги болгаш ийи улдуннары-да ол класс өөредилге, арыг-шевер, са-гылга-чурум талазы-биле школага бирги черни алган болгаш школаның шилчир кызыл туугу бирги классыг казастап ту-рар. Бо бүгү чедипшикнер башкының мергежялиниң бедип турарын херекчидип турар.

Уругларын ада-лелери-биле ажылга

улуз кичээнге салып, школа биле ада-лелеринң харылаазымын быжылап турар бис. Ыччангаш ада-лелер школага үргү-чү көп, боттарының уругларының кан-чаар өөренип турарын сонугулар, шко-ланың амьданы дузалажып турар. Бир-ги класстын өөреникчилеринн аразында Ондар Талээ, Ховалыг Серен, Ондар Ува-на, Оржаб Чойганмаа олар чүгөс «5» демдестеринг өөренип турар. Оларның ада-лелери школа-биле үргүчү харыла-жып, уругларының өөредилгезинге үргү-чү кичээнге салып турарлар.

С. БИЧЕ-ООЛ,
Школада партия эге организааттынның секретары.

Чурукта: Хер-Тайга чеди чыл школанын башкызы Чан-оол До-кур-оолович Ондар бирги классга арифметика урогу башкылап тур-

арар. Фото В. Лутоковуу.

Эки ажилдыг интернат

Сүт-Хөл районунң Хер-Тайга чеди чыл школанын интервалдында өөреникчилер-нин ортузунда амьданы өпн тургусуван. Ал-дым, Устүү Ишкенинниң даргазымын аразында, Шом-Шумда болгаш колхоз тө-вүнден ырак эске-даа чердерде колхозчу малчынарының хөй-хөй уруглары ату-рлеңиң догу хандырмылында чурттап, өөренип турар.

Уругларын кышты чылыг идик, хөп-биле хандырган, чурттап турар бажынар-ны, өөренип турар класстары чыры, чы-лыг. Школа директору Монгуш Сувазович Бергезаа — дуржулгалыг башкы, уру-галарын өөренип, чурттаарынга бүгү-ле чугула чүдлерин таарымчалыг кылдыр кылган. Школа септелгезин, оттулар жынышты өй-пизанда кылып белекчээш. Уругларга өпн шынарыг, амьданын алы-чемпи белеккен берип турар. Уругтар

чурттап турар өөредилгениң арыг ше-верин боттары хайгаарал көрүп, дежу-рийлап, орун дөжөөн шеверин кылдыр алып, өөредилгени аштап, чүп турарлар. Ол бүгү амьданы олар улут сонугулаадыг болгаш ынакшылдыг кылып турарлар. Уруглар хол-биле чүве казастап кызыр, тумбочкалар кырынга салыр чараш сал-феткаларын шоварлап дээрар турарлар.

Устүүгү класстарынң өөреникчилери уруглар өөредилге чылы эгелзөөндөн бээр бодунун өөредил арыг шевер талазы-биле өпн алы ап, бүгү интернатта бирги черни көзөп турар.

Уроктарга белекчиди организаатым чорудуп турар. Башкылар интернатта өз-чөк-биле дежурийлап, бажык оваадаларын уругларынң күөседип турарын кы-нап турарлар.

Н. МААДЫ.

Налыкчулардың Бискетте Вижээни

ЧАА-ХӨЛ. «Бурунгаар» колхозтуң кол-хозчулары ССРЭ-ниң Дээди Советиниң сонгудаларының уктүштүр белек өөредил-ге чылында школага оттулар 800 кубо-метр ылышты хоп тургузар орулга салган. Бара-Сут балында мыш белекчелчелери боттарынга алган хүлээгезин күөседип дөш кызымалык ажылдап турарлар. Бай-ыр-оол, Сорулга, Алдын-оол, Көк-кыс ыш-каш хүн оваалдазын 200 хуу чедирип турар мурнакчылар хөй.

М. ШОЖАЛ.

бээр көрөөни чарган. Дамба-Доонуң уду-рганы бригаданда 15 кижэ ССРЭ-ниң Дээди Советиниң сонгудалары эрттериниң бетинде доозар деп хүлээгезин өпн күөсе-дип турар. 300 кубометриң хап тургу-суван, асылге херектээр 100 кубометр мыш-ты хап өгөлзөөн.

С. ДАМБА.

СҮТ-ХӨЛ. «Коммунизамның херелш» кол-хозтуң оттулар мыш белекчээр эвенюзу 750 кубометриң белекчээр планыннан ам 135 кубометриң хап тургусуван. Достар, Болот-оол олар хүн оваалдазын ажыр күө-седип турарлар. Хап белекчөөн ылышты бир машина үргүлчү сөөрттүп турар.

К. НӨН-ООЛ.

Алжир дескенерге дузаламчы

ССРЭ-ниң Кызыл Крест болгаш Кызыл Чартык ай инитилдериниң Эвилелиниң күтүскөч комитетиниң даргазы профессор Г. А. Митерева СЭТА-ниң корреспондентинге даразында чууду дынаткан.

Мароккода болгаш Тунисте алжир дескенериниң качыгдалыг байдалында дугайында дүвүрөөннүн меделер кирип турар. Хей кезинде херэженер, уруглар болгаш ырганаар колдаан чүс муң алжир дескенер дайы-биле шыва алдынган Алжирини каап чоруткан, Марокконуң болгаш Тунистиниң девискээринде алжир кызыгаарларын дугаар барып чурттап турар. Ханым дайынын айымалдан чалышышпаан, кызыгаар зоназының көдө чону амдыраарында калды-даа херэгендер чок дөһөн чорупкан. Ол черлерде-даа калдыг ширини кыштың эгелээнинге холбаштыр онза бергелер таварышп турар. Дескенер, аштан, идиштерин чедипшиден, массалыг аарылар-биле демиселге херектиг эмириниң чогуңдан качыгдан турарлар. Тунистин болгаш Марокконуң чазаттары, Тунистин Кызыл Чартык ай инитилели, Кызыл Крестиниң Бүтү дөлөгөй комитети, Кызыл Крест инитилдериниң Интаам болгаш еске-даа дыка хей органициалар дескенерге дузалазырынга киришп турар.

Ындыг болза-даа Алжирде колониалдыг дайындагы таварыштырган уаут айымалдыг когаралдарын чаладырынга ол дузаламчы четпес.

Совет Кызыл Крест алжир дескенерге ханы сагын-сеткилди кадып турар. Кызыл Крестиниң Индияга болган ол ийги бүтү дөлөгөй конференцияга алжир дескенерге дузаламчы көргүзгөрүчү Кызыл Крестиниң бүтү национал ийитилдерини кыйгырар дугайында араб чурттарының саналын совет төлөөлөр ийитиле дөткөз. Конференцияга ол кыйгыргыны чангыс үн-биле чууду деп көргөз.

Чокта чаз ССРЭ-ниң Кызыл Крест, Кызыл Чартык ай инитилдериниң Эвилелиниң дүвүрөөнүн президиуму алжир дескенерге дузаламчы көргүзгөрүчү идеп-кейли кирип дугайында шийтирип үндүргөн. Чокту үе ийитиле алжир дескенериниң өң-не херэген турары аш-чөм продуктуларын, үлетпү бераанын болгаш эмирини совет парохода чуудуртп чорударын күтүскөч белеткен турар. Тунис портыга дузаламчы чүктөрүн хулаң алгаш, херэген турар алжир дескенерге оларын үдөн бөрүнине Кызыл Чартык айың тунис ийитилелиниң даргазы дөргү Джаллуаниниң чөптөөрели алдынган.

Хамыктын мурунда херэженериниң ырганаарының болгаш уругларын херэгендерин барымдалааш, Совет Кызыл Крест 10 муң килограмм чигири, 5 муң килограмм ристи, ийи муң килограмм кургатаан сүтү, 25 муң метр язы-бүрү пас аймак, 2,5 муң чорганары, дыка хей санын ажимыг эмирини чорудар. Шунту 1 миллион рубль түнүг чүктөрүн чорудуп бээр.

Ак сеткил-биле чорудуп турары ол бөлөк Алжирде дайында когаранарының салымын чинтедир база Совет Эвилелиниң болгаш Алжириниң уластарының аразында акы-дуңма харылзаларын быжыглар дөргөниге совет хей-инитиниң өмүнөсиден ССРЭ-ниң Кызыл Крест болгаш Кызыл Чартык ай инитилдериниң Эвилелиниң күтүскөч комитетиниң илередип турар.

Индонезия парламентинде

ДЖАКАРТА. (СЭТА). ССР Эвилелиниң болгаш Индонезия республиканың аразында экономиктиг болгаш техниктиг кады ажылдадыкта дугайында 1956 чылдың сентябрь 15-те ат салдынган кол дугуржугага үндештирилген ССРЭ-ден Индонезия республика алдыр дугайында хоойлу төлөөлиниң индонезия парламент чуудугууну көргөн. Ук чөдө Индонезияның экономизациян хөтүдөр сорулгадагы улганган.

Сирияның кызыгаарына израиль шериглериниң өңчүк-чөңгээлери

ДАМАСК. (СЭТА). Чепескиг 60 солдаттар составтыг израиль отряд 4 бронешиналарга болгаш «Мистер» хевирлиг самолетка деткиди алгаш, сонгу талада чепесон дүжүргөн зонаже февраль 4-түң өртөннине шургул кирген деп парлага төлөөлөкчлеринге Сирияның шериг командьылының төлөөлөкчиси меделген. Ол-да хүн «Мистер» хевирлиг дөрт израиль самолеттар Сирияның агазар кызыгаарын үрөөн. Онд-биле холбаштыр сирий тала тайбынчылыкта таламы-биле холуш-кал комиссияга хомудал кирип, израиль шериглерин чепесон дүжүргөн зонаже саат чок үндүрүп болгаш Сирияга уду өңчүк-чөңгээлери моон ийитиле болулар чорукту совсадырын негез.

Израильдин ол өңчүк-чөңгээлери дугайы Айымы чок чорукту Чувдэлини даргазына дынатканы деп айтышканы БНО-да бодунуң доктаамал төлөөлөкчизинге Сирияның даштык херектер министрөөзү телеграмм-биле берген.

Египеттин Национал хуралында

КАИР. (СЭТА). Египеттин Национал хуралының тускай хуралына февраль 5-те чүве чугаалап тургаш, президент Гамаль Абдель Насериниң меделгенин болза, араб уластарының чангыс өңчүк-чөңгээлери күзө-чүткүдери элөөн хей араб чурттар хамаарышпас чорукту чедип алганының сонда боттаныр аргалды болу берген деп меделгөөн.

«Сирия бодунуң бүтүн хамаарышпас чорукун чедип алгаш, Египетче көрү берген—деп президент чугаалаан. Египет база шак ындыг болган. Дону хамаарышпас чорукту чедип алгаш, Египет Сирияже көрү берген». Чокта чаз Кирине болган египет-сирий чугаалажышкынының чугулааны онзаал меделгөөн, ол чугаалажышкындар эвилелин бодуң чараары-биле болган 1958 чылдың февраль 1-де, субботада чогуур дөлөгөйде ат салышкыны-биле доозулан деп, президент Насер сагындырган. Эвилелин чараар дугайында документини Национал хуралдың секретариатында амчылган берген болган онд түнели болза Египеттин болгаш Сирияның Каттышкан араб республиканың хамаарышпас күрүнеси кылдыр каттышканы болу берген.

Ол республика болза президентге багыткан демократтыг күрүне болу деп Насер чугаалаан. Күүсекчи өңчүк-чөңгээлери күрүне баштыгының колунга турар, онд томуйлааны болгаш оң мурунга харысалгалыг министрлер анза дузалаар. Хоойлу үндүрү өңчүк-чөңгээлери ийити чөвүлөөге тымыскан турар. Республика ийити туштуг, улустуң ийити армиялыг болу; мында бүтү кижилер дөң эргелери эдилээр болган бир дөһөй хулаңгелдериг болу.

Президентиниң оон ийити айтыканын бодуң алырга, шилчилге үезинде республиканың барымдалаар ужурауу даразындагы принциптерге хамаарыштыр дугуржуга чедип алдынган:

1) Каттышкан араб күрүне—хамаарышпас демократтыг бот-өргөлүг республика. Оң улустары—араб нацияның кезин.

2) Хостуг болур чоруктар хоойлуң өңчүк-чөңгээлериңге маддылалтыннар.

3) Бүтү хамаатылар хоойлуга үндештир бүтү-ийити сонугада өргезин эдилээр. Ийитилелиң амчылдыгы оларын киржигеи хамааты хулаңгелге болур.

4) Хоойлу үндүрү өңчүк Национал хурал деп адаар палатага онзаалынган турар. Ол палатаның кезигүнерин республиканың президентиниң чарамында үндештир томуйлаар. Национал хуралдың кезигүнериниң бети дөргө-ле дөң кезин Сирияның депутаттар палатаның болгаш Египеттин Национал хуралының кезигүнеринден томуйлаатынган турар ужурулу.

5) Күүсекчи өңчүк-чөңгээлери республиканың президентинге тымыскан турар.

6) Хуу өңчүг маддылар, а оң содал функцияны хоойлу-биле тодаргайлаттыннар. Өңчүг хураар чорукту хоойлу дүштүр чогуур компенсацияга солду кылдыр, чүге улустун чаагай чоруунун өңчүк-чөңгээлериңге таварыштыр чорудар.

Египеттин национал хуралының резолюциясы

КАИР. (СЭТА). Египеттин Национал хуралы февраль 5-те болган, хуралында даразындагы резолюцияны бир үн-биле хулаң алган, мында чугаалап турары болза, Египеттин национал хуралы Каттышкан араб республиканы тургузар дугайында февраль 5-те бодунуң меделгенине президент Гамаль Абдель Насериниң тай-

7) Үндүрүлгелерин доктадырын, өскерттирин аам күш чок болурун чүгө хоойлуга үндештир чорудар. Хоойлууда айтылган таварыштардан ангыда, үндүрүлгелердинден кым-даа хосталган туруп шыдаас.

8) Суд системаны хамаарышпас болур болгаш хоойлууда баш буртуңгар көрдүнгөн кижилерден ангыда, еске кым-даа бүтүн өргөлүг кылдыр төлөөлөттүргөн турбас.

9) Сирияда болган Египетте туруп турар бүтү-ле хоойлуларга үндештир хулаң алдынган бүтү шийтирлер оларын негизинен турганы кавыларга күштүг болуп артар. Хоойлуларын күш чок болурунган аам өткөн туруп болу.

10) Каттышкан республика ийи райондары—Сириядан болган Египеттен тургустунар.

11) Күүсекчи чөвүлөөди район буртуңгө тургузар. Президентиниң чарамында үндештир томуйлаатынган дара чөвүлөлдүн бажына турар. Дарганың чөвүлөлдүн бажына президентиниң томуйлааны министрлер анза дузалаар.

12) Күүсекчи чөвүлөлдүн бүтүн өргелери президентиниң чарамы-биле тодаргайлаатынар.

13) Беле чурттар-биле Сирияның болгаш Египеттин чарганы улустар аразының бүтү-ле кезелери болгаш дугуржугалары оларын чарамының үезинде көрдүнгөн девискээр кызыгаарларында болгаш дөлөгөй өргезиниң принциптерине гө дүштүр күштүг болуп артар.

14) Каттышканының үезинде Сирияда болган Египетте туруп турар күрүне албан черлери болган административтиг системалар президентиниң чарамында үндештир эде организастаттынма болган каттышпаан шаанда күштүг болуп артар.

15) Ийи чурттарың хамаатылары национал эвилели тургузар, оң сорулгазы—национал сорулгазын чедип алгыры база политиктиг болган экономиктиг быжыг үндештир чурту быжыгаарыңга уланган күженишкениңге ийи бөзү болур. Эвилелиң ажылаан турары аргалар президентиниң чарамы-биле тодаргайлаатынар.

16) Каттышкан араб республиканың доктаамал конституцияны амчылдан кылырмың кемчелерин алыр.

17) Эвилел дугайында болган Каттышкан араб республиканың президентиниң сонугу дугайында айтырмың таламы-биле плевескиг 1958 чылдың февраль 21-ле болу.

Оң сонда Национал хуралдың даргазы аль-Богдди Сирияның президентини Шукри Куатлиниң чагаанын номчаан, Каттышкан араб республиканың президентинге Насерини кандидатуразын ол чагаал депшиткен болган.

Каттышкан араб республиканың президентин албанга президент Гамаль Абдель Насерини кандидатуразын деткип дугайында шийтирип болган Каттышкан араб республиканың президентини сонугу таламы-биле улустун плевескидин февраль 21-де чорудар дугайында шийтирип Национал хурал бир үн-биле хулаң алган.

Сирияның парламентинде

ДАМАСК. (СЭТА). Сирияның парламентиниң хуралына президент Шукри Куатли чүве чугаалааш, хамаарышпас чорук дөһө сирий улустун демиселини төөгүзү тодаргай чугаалаан. Ол демисел болза араб чурттары чарыдар дөр империалисттик политикага уду демисел, бүтү араб нацияның чангыс өңчүк дөһө демисел болган деп, Куатли онзаалан меделгөөн. Хамаарышпас догунаашкының баштайгы хүнеринден эгелөөн-ле, бистини чуртувуста «эң кургуч черин додулар» дээр империалистерниң бодалын билди келген бис. Бир даразын еске дардал-биле солуур дөр чорук, ол кандык-даа хевирге илгерилеттизе, биссе даштык чаз өжелди таварыштырар деп чүвени билген, ол чүтүлдөргө уду шийтирлиг демиселги келген бис деп президент чугаалаан.

Империалисттик чангыс өңчүк бистин күзөл чүтүлүвүстү билгенер, мычтанган яны-бүрү агрессия бөтүлөжешкениң бистини чыгавышпаан, ол иялени боттарының кара сагыштыг сорулгазында ажыгларын орадашканыр деп президиент чугаалаан.

Сейф уль-Ислам Мохаммед эль-Бадриның Каирде чөдө бергени

КАИР. (СЭТА). Немениң премьер-министриниң орадашкыны болгаш даштык херектер министрини мунгуур салгаан дузаладыг Сейф уль-Ислам Мохаммед эль-Бадри элөөн хей министрлерге болган албанчы еске-даа кижилеринге үдөлдү алган Каирде чөдө берген. Египеттин солунарының дылвалдып турарын бодуң алырга, эмир эль-Бадри

ылбыраан политиказын бодуң бүтүн деткип турарын илгерилей тур. Арабтарның долу чангыс эвин тургузарынче баштайгы бажы кылдыр ийи чурттарының чангыс эвин тургузары Сирияның парламентиниң болгаш Египеттин Национал хуралының бир үн-биле хулаң алган шийтиригге бүтүн таарышп турар.

Куатли чугаалаан. Мычала-даа ол бодалдарын арабтар үскөн болгаш араб ада-чуртка чаз империалисттик саялдырын болгаш тергиледи тургузар чорукту бодурубаан.

Хамаарышпас чорукту быжыглар дөһө Сирияның болгаш Египеттин улустарының демисели Шукри Куатли чугаалаан. Ол демисел ол ийи чурттары аразында чангыс өңчүк тургузар дугайында шийтирип 1958 чылдың февраль 1-де хулаң алдырынга чедип келген деп ол чугаалаан болган Каттышкан араб республиканы тургузар дугайында дугуржушуну чедип алдынган үндештир принциптерин ол айтыган.

Шукри Куатли чугаалааның түнеленинде чаз күрүнең президентин албанга Гамаль Абдель Насерини кандидатуразын депшиткен. Каттышкан араб республиканы тургузар дугайында шийтирип, а ол ымышак ийитилге үезинде күштүг болур конституция принциптерин парламент чуудуңгөн. Президент албанга Насерини кандидатуразын парламент дөткөзөн.

Немениң хааны имам Ахмедтин даасканын бодуң федералдыг эвилеле үндештир, Каттышкан араб республикага Немени каттыштырар дугайында айтырмың чугаалажышкыны-биле келген. Ол айтырмың таламы-биле имам Ахмедтин тускай чагааны президент Гамаль Абдель Насерге өңчүк эль-Бадри дамчыдып бөзү деп, «Аль-Ахрам» солун бизжөн.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: Кызыл, Шетиникин күдүмчү, бажы № 3, култура болгаш амдырал килдизиниң база бухгалтерияның 4—98,

ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 3—62, редакторун орадашкының, ийитки информация килдизиниң 3—88, харысалгалыг секретарының, партижы амдырал, пропаганда, үлетпү болгаш транспорт, көдө ажылагы килдизиниң 3—68, чага килдизиниң 3—65.

ОБЛАСТЫҢ XIII КЫШКЫ СПАРТАКИАДАZY

Областың XIII кышкы спартакиадазы Совет Армияның 40 чыл өнгө болгаш РСФСР-ниң улустарының кышкы спартакиадазынга холбаштыр болуп арткен. Би-Хем, Таңды, Каз-Хем, Улуг-Хем, Барыш-Хемчик, Тес-Хем, Чаа-Хел, Сүт-Хел, Өвүр, Бай-Тайга болгаш Тожу районнарын чымды командалары областың кышкы спартакиадазыга чедип келгенер. Кызыл хоорайың өңредилге болгаш бүдүрүгө черлериниң чымды командасы киришкен. Областың бирги чери дөһө маргылаага 260 спортчулар чыгып келгенер.

Спартакиада үш хүн уламчылаан. Маргылааның бирги хүнүнде өң кижилериниң хаак таламы-биле 10 километрге эстафетаны, коньки таламы-биле 500 болгаш 3000 метрге маргылаады, херэженериниң хаак таламы-биле 5 километрге эстафетаны, коньки таламы-биле 500—1500 метрге маргылаады болган. Коньки таламы-биле ийи дистанцияны кайгымында Г. Антипина (Кызыл) бирги чери элөөн, оң шагы 1,02—3,34 минута Г. Соколова (Кызыл) ийги чери, үшкү чери Главова (Тожу) элөгилгөзөр.

Коньки таламы-биле 500—3000 метриниң маргылаадынга өң улус улуг чедип-кирип болганнар: оларын кайгымында-даа бирги чери Ю. Табуев (Кызыл) алган, ол 48,2—5,56 минута маңнаан. Ийги чери: 500 метрге Е. Манзанов (Каз-Хем), 3000 метрге Г. Чапухли (Кызыл) элөөннер.

Түнеленинде команда таламы-биле кызылчылар тийлөөн.

Херэженериниң 3x5 километрге, өң улустун 4x10 километрге хаак таламы-биле эстафетаны болган. Охотникова, Германова болгаш Дамидова (кызылчылар) анза бирги чери элөөннер. Олар 1 шак 10 минута 53 секунд маңнаан. Ийги чери казан хемчилер болгаш үшкү чери маргылаадынга Ю. Табуев (Кызыл) 2 минута 43,9 секунд маңнаан, бирги чери алган. Ийги чери Г. Чапухли (Кызыл), үшкү чери Манзанов (Каз-Хем) түс-түс элөөннер. Оң даразында маргылаага база-ла Табуев биле Чапухли тийлөөннер. Олар 5000 метрге маңнааннар. Оң түн-

ни гандыклар алганнар. Эр улустун эстафетаны база улуг солун болган. Демисел колдуунда Кызыл хоорайың болгаш Би-Хем болгаш Таңды районнарын командаларындагы болган. Эстафетаны Кызылдың өңчөкчелерге киргилгөөн кызылчы Чоксумун хаагы сангап холдуан калган. Мычала-даа оң даразында өңчөкчелерге киргилгөөн кызылчы Бруханов болгаш Севостьянов олар дүргөн маңнагылааш, эстафетаны мурвай дооскалар болгаш бө команда областың чемпиону болган (көргүскөн шагы 2 шак 31 минута болгаш 30 секунд). Ийги чери Би-Хем, үшкү чери Таңды районнарын командалары алганнар.

Маргылааның ийги хүнүнде хар чаап турар-даа, конькичилер эки түнелелерни чедип алганнар. Бир километр дистанцияны Антипина (Кызыл) 2 минута 13,6 секундта арткен. Ийги чери Соколова (Кызыл) элөөн.

Оң-биле кады өң улустун даган 300 метр черге өң бадарының маргылаады болган. Бирги чери Кызылдың төлөөн Бондыров алган, оң шагы 1 минута 21,3 секунда. Ийги чери Косил (Каз-Хем), үшкү чери Мамонтов (Каз-Хем) олар болганнар. Ол-да маргылаага (дистанция база 300 метр) херэженерден бирги чери Осинова (Кызыл) элөөн, ол 2 минута 11 секундта баткан. Ийги чери Аганова (Каз-Хем), үшкү чери Лебнинова (Каз-Хем) алганнар.

Маргылааның үшкү хүнүнде хаак таламының өң-не берге хевирлери: трамплинден халмыры, даган ушпайн бадыры, херэженериниң 10 километрге, өң улустун 30 километрге чарыштары болган.

Херэженериниң 10 километрге чарыштыга база областың артык чыгы чөмпюну, Таңды районун төлөөлөкчизи Хасанова бирги чери элөөн. Бө дистанцияны ол 46 минута 35 секундта арткен. Ийги чери Дамидова (Кызыл) кирген.

30-не узун дистанция болза, өң улустун 30 километрге хаактыг чарыгы. Борта база-ла Чоксум бирги чери алган. Ол, дистанцияны 1 туң маргылаадынга Ю. Табуев (Кызыл) 2 минута 43,9 секунд маңнаан, бирги чери алган. Ийги чери Г. Чапухли (Кызыл), үшкү чери Манзанов (Каз-Хем) түс-түс элөөннер. Оң даразында маргылаага база-ла Табуев биле Чапухли тийлөөннер. Олар 5000 метрге маңнааннар. Оң түн-

нелинде конькинниң яны-бүрү дистанцияларының таламы-биле областың чемпиону кым болуру өлөөр ужуругу турган. Табуев 10 минута 15 секундта маңнаан. Чапухлин оортан 9,8 секундта оортан калган.

Мычтанган, коньки таламы-биле яны-бүрү дистанцияларга маргылаага таламы-биле областың чемпионы Ю. Табуев (223,749 санын) болган Г. Антипина (311,783) олар болганнар.

Ийги хүнде хаак таламы-биле херэженериниң 5 километрге, өң улустун 15 километрге чарыштары болулаан. Херэженериниң ийиткен областың артык чыгы чөмпюну Хасанова (Таңды район) 22 минута 40 секундта маңнаан, бирги чери алган. Ол болза спорт таламы-биле 1-ги разрядты күтүскөч ол. Ийги чери Дамидова (Кызыл) болгаш үшкү чере — Охотникова (Кызыл) киргенер.

Эр улустун 15 километр черге чарыштыга өң Чоксум (Кызыл) артып келген. Ол 56 минута 19 секундта болган (спорт таламы-биле 1-ги разрядты күтүскөч). Ийги чери Бруханов (Кызыл), үшкү чери Мамонтов (Каз-Хем), үшкү чери Главова (Тожу) элөөннер.

Оң-биле кады өң улустун даган 300 метр черге өң бадарының маргылаады болган. Бирги чери Кызылдың төлөөн Бондыров алган, оң шагы 1 минута 21,3 секунда. Ийги чери Косил (Каз-Хем), үшкү чери Мамонтов (Каз-Хем) олар болганнар. Ол-да маргылаага (дистанция база 300 метр) херэженерден бирги чери Осинова (Кызыл) элөөн, ол 2 минута 11 секундта баткан. Ийги чери Аганова (Каз-Хем), үшкү чери Лебнинова (Каз-Хем) алганнар.

Маргылааның үшкү хүнүнде хаак таламының өң-не берге хевирлери: трамплинден халмыры, даган ушпайн бадыры, херэженериниң 10 километрге, өң улустун 30 километрге чарыштары болган.

Херэженериниң 10 километрге чарыштыга база областың артык чыгы чөмпюну, Таңды районун төлөөлөкчизи Хасанова бирги чери элөөн. Бө дистанцияны ол 46 минута 35 секундта арткен. Ийги чери Дамидова (Кызыл) кирген.

30-не узун дистанция болза, өң улустун 30 километрге хаактыг чарыгы. Борта база-ла Чоксум бирги чери алган. Ол, дистанцияны 1 туң маргылаадынга Ю. Табуев (Кызыл) 2 минута 43,9 секунд маңнаан, бирги чери алган. Ийги чери Г. Чапухли (Кызыл), үшкү чери Манзанов (Каз-Хем) түс-түс элөөннер. Оң даразында маргылаага база-ла Табуев биле Чапухли тийлөөннер. Олар 5000 метрге маңнааннар. Оң түн-

шаа 53 минута 43 секундта арткен. Ийги чери Севостьянов (1 шак 55 минута 27 секунд), үшкү чери Би-Хем райондан келген Лихачев (1 шак 59 минута 16 секунд) олар түс-тузунда элөөннер. 600 метр черге даган ушпайн бадарына Мамонтов (Каз-Хем) өң дөдө болган (31,2 секунда). Ийги чере Углова (Кызыл), үшкү чере Казанцева (Каз-Хем) кирген. 300 метрге даган ушпайн бадарына херэженерден Чураганова (Кызыл) тийлелүнгөн. Ийги чери Аганова (Каз-Хем), үшкү чери Лопатина (Тожу) элөөннер.

Областың спартакиадазының өртөөнүн ийити түнелен Кызылдың көдө ажылагы техникумуңуң улуг залында кылган. Бирги чери Кызыл хоорайың күш-культурулары алганнар. Ийги чере Казанцева (Каз-Хем), үшкү чере Таңдының күш-культурулары киргенер. Оң даразындагы черлери Би-Хем, Тожу, Улуг-Хем, Барыш-Хемчик, Чөөн-Хемчик, Тес-Хем, Чаа-Хел, Сүт-Хел, Өвүр болгаш Бай-Тайга районнарын күш-культурулары алганнар. Тийлелчелери күш-культура болгаш спорт таламы-биле область комитетиниң хуудуң бижиктери-биле шаңнагылаан. Кызылдың командалыга шилчир шаңна — кубокту тымыскан.

Областың кышкы спартакиадазы күш-культуруларын спортчу мергежилиниң бөдөөнү көргүскөн. Маргылаадыга киришкенериниң ийиткен хаак спортунуң 1 разрядын 4, II разрядын 60 болгаш III разрядын 55 кижидузаганнар.

Областың кышкы спартакиадазына чүгө Экин району киришпөөн Спартакиададан илереп үгөң өң дөдө спортчулары областың чымды командаларының составында киришпөөн. Ол командалар РСФСР-ниң улустарының спартакиадазының зоналар аайы-биле маргылаадынга киржири-биле удаас чорутулар.

Н. ХАНХАЛБЕК. Чурукта: үстүнде (солгай таладан оң талаже) Чоксум, Севостьянов (Кызыл) болгаш Тожу районун төлөөлөкчизи Маннай-оол; адаанда: Антипина (оң таладан ийигини), Соколова (оң таладан бирини) болгаш Главова (солгай таладан бирини). Фото С. Феоктистову.

Редактор Н. С. ШОЙГУ.

Кинофильмнерни парадьп көргүзөр тыва контора экраннарынче

„Инакшаанда“

